

Suvestinė redakcija nuo 2020-12-31

Sprendimas paskelbtas: TAR 2020-03-02, i. k. 2020-04565

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

**SPRENDIMAS
DĖL TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020–2022 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS
PLANO PATVIRTINIMO**

2020 m. vasario 27 d. Nr. T1-41
Telšiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 40 punktu, Telšių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

Patvirtinti Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginį veiklos planą. (pridedama).

Savivaldybės meras

Kęstutis Gusarovas

PATVIRTINTA
Telšių rajono savivaldybės tarybos
2020 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T1-41

**TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
2020–2022 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Asignavimų valdytojas	Asignavimų valdytojo kodas
BĮ Telšių rajono savivaldybės administracija	180878299
Finansų skyrius	180878299
Degaičių seniūnija	180881466
Gadūnavo seniūnija	180882568
Luokės seniūnija	180882753
Nevarėnų seniūnija	280881990
Ryškėnų seniūnija	180882372
Tryškių seniūnija	180881847
Upynos seniūnija	180882415
Varnių seniūnija	180881651
Viešvėnų seniūnija	280882220
Žarėnų seniūnija	180882034
Telšių miesto seniūnija	180882187
Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	288657930
BĮ Telšių Naujamiesčio mokykla	190986921
BĮ Telšių Žemaitės gimnazija	190553261
BĮ Telšių r. Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazija	190557473
BĮ Telšių „Germanto“ progimnazija	190554559
BĮ Telšių „Atžalyno“ progimnazija	290554930
BĮ Telšių „Džiugo“ gimnazija	290555270
BĮ Telšių „Kranto“ progimnazija	190555846
BĮ Telšių „Ateities“ progimnazija	191873143
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Žemaitukas“	191553054
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Nykštukas“	190597578
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Saulutė“	190597610
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Berželis“	190597425
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Mastis“	190598299
BĮ Telšių lopšelis-darželis „Eglutė“	190597763
BĮ Telšių r. Upynos lopšelis-darželis	190598865
BĮ Telšių r. Rainių lopšelis-darželis	291847740
BĮ Telšių „Saulėtekio“ pradinė mokykla	190588942
BĮ Telšių suaugusiųjų mokykla	191552867
BĮ Telšių r. Luokės Vytauto Kleivos gimnazija	190597382
BĮ Telšių r. Nevarėnų pagrindinė mokykla	290558380
BĮ Telšių r. Žarėnų „Minijos“ pagrindinė mokykla	190560836
BĮ Telšių r. Tryškių Lazdynų Pelėdos gimnazija	190581969
BĮ Telšių r. Janapolės pagrindinė mokykla	190581588
BĮ Telšių r. Upynos pagrindinė mokykla	190558041
BĮ Telšių r. Ubiškės mokykla-daugiafunkcis centras	190584926
BĮ Telšių r. Kaunatavos pagrindinė mokykla	190581620
BĮ Telšių r. Eigirdžių pagrindinė mokykla	190582875
BĮ Telšių r. Buožėnų mokykla-darželis	190582494

Asignavimų valdytojas	Asignavimų valdytojo kodas
BĮ Telšių r. Viešvėnų pagrindinė mokykla	190586368
BĮ Telšių dailės mokykla	190581816
BĮ Telšių muzikos mokykla	195430921
BĮ Telšių rajono Luokės muzikos ir dailės mokykla	190590637
BĮ Telšių švietimo centras	190590822
BĮ Telšių sporto ir rekreacijos centras	195431261
BĮ Telšių Naujamiesčio mokykla	301581554
BĮ Telšių kultūros centras	190599433
BĮ Nevarėnų kultūros centras	300014348
BĮ Ryškėnų kultūros centras	300014679
BĮ Tryškių kultūros centras	300014540
BĮ Viešvėnų kultūros centras	302571709
BĮ Žarėnų kultūros centras	302705364
BĮ Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka	190599629
BĮ Žemaitės dramos teatras	190599586
BĮ Telšių r. senelių globos namai	180707024
BĮ Telšių centras „Viltis“	180703499
BĮ Telšių r. socialinių paslaugų centras	180890668
BĮ Telšių vaikų globos namai	190989999
BĮ Telšių r. priešgaisrinė tarnyba	302443296
BĮ Telšių r. visuomenės sveikatos biuras	302657581

Situacijos analizė
Išorinės aplinkos analizė
Politiniai – teisiniai veiksniai Lietuvos savivaldybių veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas ir kiti teisės aktai. Planuojant savivaldybių veiklą, atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, patvirtintą 2016 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XIII-82, Lietuvos pažangos strategiją „Lietuva 2030“ ir 2014–2020 nacionalinę pažangos programą, skirtą Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti, Lietuvos 2004–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos strategiją, pagrindinius 2014–2020 m. programavimo laikotarpio dokumentus, t. y. Partnerystės sutartį ir Veiksmų programą, kitų valstybinių ir nacionalinių strategijų nuostatas. Savivaldybių veikla nukreipta į Lietuvos 2004–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programos strategijos pagrindinio tikslo – grąžinti šalį į spartaus ir tvaraus augimo kelią, mažinti šalies išsivystymo lygio atsilikimą nuo Europos Sąjungos šalių vidurkio – siekimą. Tam reikalinga palaikyti stabilią makroekonominę aplinką, tęsti struktūrines reformas ir užtikrinti tinkamą finansavimo augimą skatinančioms priemonėms – ši strategija pagrindinį dėmesį skiria pastarosioms. Nors pagrindinis siekis yra spartesnis, pažangus augimas, kartu siekiama, kad ūkio plėtra būtų tvari ir tausiai išteklius naudojanti bei teiktų apčiuopiamai geresnę gyvenimo kokybę visiems šalies gyventojams. Savivaldybių veiklai turi įtakos nacionalinė regioninė politika, kurios pagrindinės nuostatos patvirtintos Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme. Nacionalinė regioninė politika pagal Regioninės plėtros įstatymą yra valstybės institucijų ir kitų subjektų tikslinė veikla, kuria daromas

diferencijuotas poveikis valstybės regionų socialinei ir ekonominei plėtrai, siekiant mažinti regionų socialinius ir ekonominius skirtumus bei išsivystymo netolygumus pačiuose regionuose, skatinti visoje valstybės teritorijoje tolygią ir tvarią plėtrą. Lietuvos regioninės politikos ilgalaikis tikslas – užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę visos šalies teritorijos gyventojams. Lietuvos regioninės politikos prioritetinė kryptis – tolygi Lietuvos teritorinė ekonominė plėtra.

Šiuo planavimo laikotarpiu, kaip ir ankstesniu, numatyta, kad už dalies investicinių sričių planavimą yra atsakingos regionų plėtros tarybos. Telšių regiono plėtros taryba 2013 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. 51/10S-75 yra patvirtinusi Telšių regiono 2014–2020 metų plėtros planą, kuriame numatyta Telšių regiono plėtros strategija.

Telšių rajono savivaldybės plėtros strategija, atitinkanti nacionalines ir regionines strategines nuostatas, pateikta Telšių rajono savivaldybės 2004–2020 m. strateginiame plėtros plane, kuris buvo 2010 metais atnaujintas ir 2010 m. lapkričio 25 d. patvirtintas Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1- 404. Telšių rajono savivaldybės plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių ir veiksmų suvestinė atnaujinta ir 2014 m. gruodžio 29 d. patvirtinta Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1- 435.

Ekonominiai veiksniai

Bendros šalies ekonomikos tendencijos

Rengiant Telšių rajono savivaldybės strateginį veiklos planą 2020–2022 m. laikotarpiui, svarbu žinoti bendras šalies ekonomikos raidos tendencijas.

Remiantis Lietuvos banko ir Lietuvos statistikos departamento pateiktais duomenimis, paslaugų eksportas 2019 m. trečiąją ketvirtį sudarė 3,1 mlrd. Eur, per metus jis padidėjo 19,8 proc., importas atitinkamai – 1,8 mlrd. Eur ir 11,8 proc., paslaugų balanso perviršis sudarė 1,3 mlrd. Eur, arba 10,3 proc. BVP, per metus jis išaugo 32,7 proc.

Sparčiausiai iš visų paslaugų rūšių 2019 m. trečiąją ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, didėjo statybos paslaugų eksportas (60,2 proc.) bei techninės priežiūros ir remonto paslaugų importas (58,7 proc.).

2019 m. trečiąją ketvirtį bendrasis vidaus produktas (BVP) to meto kainomis siekė 12,7 mlrd. EUR, įvertinęs BVP pagal turimus statistinius duomenis ir pritaikęs ekonometrinius modelius, praneša Lietuvos statistikos departamentas. Palyginti su 2019 m. antruoju ketvirčiu, realus BVP pokytis, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, sudarė 0,1 proc.

Trečiąją ketvirtį neigiamam BVP pokyčiui didžiausią įtaką darė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, transporto ir saugojimo, apgyvendinimo ir maitinimo veiklų įmonių sukurta pridėtinė vertė. Neigiamos įtakos turėjo profesinių, mokslinių, techninių, administracinių bei aptarnavimo veiklos įmonių sukurta pridėtinė vertė.

2019 m. trijų ketvirčių BVP sudarė 35,5 mlrd. Eur to meto kainomis. Palyginti su 2018 m. trimis ketvirčiais, realus BVP pokytis, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką buvo 4,0 proc. (nepašalinus – 3,9 proc.).

Pagal su kitomis Europos Sąjungos (ES) valstybėmis narėmis metodologiškai suderintą vartotojų kainų indeksą (SVKI) 2019 m. gruodžio mėn. apskaičiuota vidutinė metinė infliacija sudarė 2,2 proc. ir buvo 0,1 procentinio punkto mažesnė nei pagal vartotojų kainų indeksą (VKI) apskaičiuota infliacija, praneša Lietuvos statistikos departamentas.

2019 m. gruodį pagal suderintą kainų indeksą apskaičiuotoji metinė infliacija, apskaičiuota pagal vartotojų kainų indeksą, sudarė 2,7 proc., 2019 m. lapkritį ji sudarė 1,7 proc., spalį 1,5 proc. Metinei infliacijai daugiausia įtakos turėjo maisto produktų, restoranų, kavinių ir panašių įstaigų viešojo maitinimo paslaugų, degalų ir tepalų, alkoholio, tabako gaminių ir tabako kainų didėjimas. Mažėjo drabužių ir avalynės, ryšių paslaugų kainos.

Vartotojų kainų pokytis, palyginus su praėjusiu laikotarpiu, padidėjo 2,3 proc.

Tiesioginių užsienio investicijų (TUI) srautas Lietuvoje 2019 m. III ketv. sudarė 573,1 mln. Eur, palyginti su 2018 m. atitinkamu laikotarpiu, padidėjo 20,8 proc. Didžiausias TUI srautas Lietuvoje buvo iš Liuksemburgo (143,7 mln. Eur), Švedijos (126,1 mln. Eur) ir Lenkijos (121 mln. Eur), o didžiausi neigiami srautai fiksuoti Honkongo ((-46,4 mln. Eur) ir Australijos (-34,8 mln.

Eur) kapitalo įmonėse. Pagal ekonominės veiklos rūšis didžiausi investicijų srautai teko apdirbamosios gamybos (212 mln. Eur) bei finansinės ir draudimo veiklos (141 mln. Eur) įmonėms, o didžiausi neigiami srautai užfiksuoti profesinės, mokslinės ir techninės veiklos įmonėse (-18,2 mln. Eur), praneša Lietuvos statistikos departamentas.

Sukauptosios TUI Lietuvoje 2019-09-30 sudarė 18,2 mlrd. Eur arba 38,2 proc. BVP. Vienam šalies gyventojui vidutiniškai teko 6509 Eur TUI (2018-09-30 – 6088 Eur). Didžiausi investuotojai – Švedija (3,1 mlrd. Eur) Estija (3 mlrd. Eur) ir Nyderlandai (2,5 mlrd. Eur). 2019-09-30 Švedijos ir Estijos investicijos dominavo finansinės ir draudimo veiklos įmonėse.

Vidutinis mėnesinis bruto (neatskaičius darbuotojo mokesčių) darbo užmokestis (be individualių įmonių) šalies ūkyje 2019 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 1317,6 Eur: viešajame sektoriuje – 1317,3 Eur, privačiame sektoriuje – 1294,0 Eur, praneša Lietuvos statistikos departamentas.

Palyginti su 2018 m. trečiu ketvirčiu, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje padidėjo 9,2 proc.: viešajame sektoriuje –12,2 proc., privačiame sektoriuje – 8,0 proc.

Vidutinis mėnesinis neto (atskaičius darbuotojo mokesčius) darbo užmokestis šalies ūkyje sudarė 834,3 Eur ir, palyginti su 2018 m. trečiuoju ketvirčiu, padidėjo 14,6 proc.: viešajame sektoriuje jis sudarė 865,2 Eur ir buvo 17,6 proc. didesnis, privačiame – 820,7 Eur ir buvo 13,3 proc. didesnis.

Realųjį darbo užmokesčio padidėjimą 2018 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2019 m. ketvirčiu, lėmė nuo 2019 m. sausio 1 d. mokesčių sistemos pakeitimai: padidinta minimalioji mėnesinė alga, padidintas valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinis dydis bei kitos priežastys, didesnės darbų apimtys, sezoniškumas bei kitos priežastys. Realusis darbo užmokestis lyginamuoju laikotarpiu šalies ūkyje padidėjo 11,8 proc.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, pašalinus nuo 2019 m. bruto darbo užmokesčio indeksavimo dėl įsigaliojusių mokesčių pasikeitimo įtaką, 2019 m. trečiąjį ketvirtį, palyginti su 2018 m. trečiuoju ketvirčiu, šalies ūkyje padidėjo 9,2 proc.: viešajame sektoriuje išaugo 12,2 proc., privačiame –8 proc.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, pašalinus nuo 2019 m. bruto darbo užmokesčio indeksavimo dėl įsigaliojusių mokesčių pasikeitimo įtaką, per metus šalies ūkyje padidėjo visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, įstaigose ir organizacijose nuo 5,2 (administracinės ir aptarnavimo veiklos) iki 15,9 proc. (švietimo).

Nedarbo lygis 2019 m. trečiąjį ketvirtį buvo 6,1 proc. ir, palyginti su antruoju šių metų ketvirčiu, išliko nepakitęs, palyginti su atitinkamu 2018 m. laikotarpiu, padidėjo 0,5 procentinio punkto.

Vyrų nedarbo lygis buvo 6,9 proc., moterų – 5,2 proc. Jaunimo (15-24 metų amžiaus) nedarbo lygis 2019 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 10,5 proc. ir per ketvirtį padidėjo 0,3 procentinio punkto, per metus –1,6 procentinio punkto.

Ilgalaikio nedarbo lygis išliko beveik nepakitęs ir 2019 m. trečiąjį ketvirtį sudarė 1,9 proc., palyginti su atitinkamu 2018 m. laikotarpiu, jis padidėjo 0,2 procentinio punkto.

Telšių rajono ekonomikos rodikliai

Analizuojant kelių pastarųjų metų Statistikos departamento pateikiamus duomenis, matyti, kad Telšių rajonas, nors ir yra regiono centras, pritraukia mažai tiesioginių užsienio investicijų (toliau - TUI), tačiau šis rodiklis, nors ir nežymiai, tačiau kasmet didėja. Pavyzdžiui vienam rajono gyventojui teko TUI: 2016 m. – 160 Eur, 2017 m. 191 Eur, o 2018 m. buvo – 232 Eur. Lietuvoje vienam gyventojui 2018 m. teko 5582 Eur, o 2019 m. – 6509 Eur.

Materialinių investicijų srityje – 2017 m. Statistikos departamento pateiktais išankstiniais duomenimis, vienam Telšių rajono gyventojui teko 1033 Eur, kai tuo tarpu 2016 m. – 1224 Eur materialinių investicijų (2014 m. – 932 Eur, o 2015 m. – 1278 Eur) Lietuvoje – 2018 m. materialinės investicijos remiantis pateiktais Statistikos departamento duomenimis Lietuvos Respublikoje – 7967,150 mln. Eur, Telšių rajono savivaldybėje – 71,510 mln. Eur.

Telšių rajono savivaldybėje 2019 m. trečiąjį ketvirtį bruto darbo užmokestis sudarė 1080,10 Eur, palyginus su ankstesniu ketvirčiu, 3,2 proc. daugiau, palyginus su praėjusių metų atitinkamu–

5,4 proc. daugiau. Neto darbo užmokestis 2019 m. trečią ketvirtį buvo – 698,3 Eur, palyginti su ankstesniu ketvirčiu, 2,9 proc. daugiau, palyginus su praėjusių metų atitinkamu ketvirčiu, – 10,5 proc. daugiau. Vidutinis darbuotojų skaičius Telšių rajone 2019 m. trečią ketvirtį buvo 12444.

Darbo užmokesčio padidėjimą 2019 m. trečią ketvirtį lėmė didesnis darbo dienų skaičius, sezoniškumas ir kitos priežastys. Darbo užmokesčio pokyčiams įtakos turėjo nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaioję mokesčių sistemos pakeitimai.

Įvertinus aukščiau išvardintus faktus akivaizdu, kad viena pagrindinių savivaldybės veiklos sričių 2020–2023 m. turi būti investicijų pritraukimas į rajoną ir parama verslo įmonėms.

Siekiant sudaryti palankias sąlygas pramonės ir verslo aplinkos plėtrai ir kūrimui, pagerinant sąlygas investicijoms pritraukti, kurios prisidėtų prie naujų darbo vietų Telšių mieste kūrimo, Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis įgyvendintas projektas „Apleistos teritorijos tarp Karaliaus Mindaugo gatvės ir geležinkelio Šiauliai–Klaipėda Telšių mieste infrastruktūros rekonstravimas“. Rekonstruota 126.008 m² apleista teritorija: rekonstruotos ir įrengtos gatvės bei pagrindai, įrengti šaligatviai, pėsčiųjų perėjos, automobilių stovėjimo aikštelės, pakloti lietaus nuotekų tinklai, įrengtas gatvių apšvietimas, nugriauti avarinės būklės pastatai. Tvarkomos teritorijos plote atnaujintos esamos ir įrengtos naujos vejose, iškirsti menkaverčiai krūmai ir medžiai, įrengti mažosios architektūros elementai (šiukšliadėžės ir kt.). Įregistruoti 2 žemės sklypai komercinės paskirties, 2 - pramonės ir sandėliavimo, 1 - susisiekimo ir inžinerinių tinklų, 1 - susisiekimo ir inžinerinių tinklų (automobilių stovėjimo aikštelė), 3 - susisiekimo ir inžinerinių tinklų (gatvės). Įregistruoti žemės sklypai: Žemaitės g. 63 (4400-4732-0982, plotas 1,1871 ha) valstybinės žemės plotas (komercinės paskirties objektų teritorija); Jono Semaškos g. 8 (4400-4218-3242, plotas 1,7019 ha) valstybinės žemės plotas (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorija); Žemaitės g. 36 (4400-4730-3546, plotas 1,2911 ha) valstybinės žemės plotas (pramonės ir sandėliavimo objektų teritorija); Žemaitės g. 67 (4400-3945-8205, plotas 3,3747 ha) valstybinės žemės plotas (pramonės ir sandėliavimo objektų teritorija); Jono Semaškos g. 1 (4400-4113-2136, plotas 1,8233 ha) valstybinės žemės plotas (komercinės paskirties objektų teritorija); Žemaitės g. 32 (4400-4658-9508, plotas 0,7456 ha) valstybinės žemės plotas (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorija), įregistruotas inžinerinis statinys – aikštelė; žemės sklypas 4400-4734-9915 (plotas 1,9450 ha) valstybinės žemės plotas (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorija), įregistruotas inžinerinis statinys – gatvė; žemės sklypas 4400-4749-5903 (plotas 0,5714 ha) valstybinės žemės plotas (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos), įregistruotas inžinerinis statinys – gatvė; žemės sklypas 4400-4735-6452 (plotas 0,5083 ha), valstybinės žemės plotas (susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos), įregistruotas inžinerinis statinys – gatvė.

Teritorijos sutvarkymas prisidės prie Telšių miesto ir rajono gyventojų užimtumo skatinimo, aktualių socialinių ir ekonominių problemų sprendimo, palankių sąlygų naujų įmonių steigimo ir esamų bendrovių plėtros, tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo, naujų darbo vietų kūrimo ir pajamų augimo. Bus nuomojami valstybinės žemės sklypai, projekto metu sukurta infrastruktūra galės naudotis pramonės įmonės ir kiti verslo subjektai ir tokiu būdu bus pagerintos sąlygos tikslinei grupei plėstis ar kurtis, o projekto įtaka Telšių miesto ir rajono gyventojams pasireikš per naudojamą rekonstruotą infrastruktūrą bei padidėjusią galimybę įsidarbinti.

Turizmas

Turizmas – išskirtinė paslaugų rūšis, kuri įgauna vis didesnę reikšmę daugelio šalių ekonomikoje, papildo jų biudžetą, suteikia darbo vietų įvairių sričių specialistams, skatina miestų bei regionų vystymąsi.

Labiau nuo regionų centrų nutolusiems rajonams turizmo plėtra – viena svarbiausių ūkio sričių, kuri dėl savo specifikos gali paveikti kitų ūkinės veiklos sektorių plėtrą ir prisidėti prie bendrojo vidaus produkto augimo. Turizmo paslaugų rinka Lietuvoje sparčiai vystosi, prisitaiko prie besikeičiančios situacijos, didėja jos konkurencingumas.

Telšių rajone – daug kultūros paminklų, veikia vietinės ir respublikinės reikšmės muziejai,

maldos namai, gausu turistams patrauklių gamtos objektų. Gyvos amatų ir etnokultūros tradicijos. Naudojant esamus gamtos ir kultūros išteklius, kuriami ir vystomi aktyvaus poilsio, ekoturizmo, kultūrinio, sakralinio, etninio turizmo, kaimo turizmo produktai.

Vieni pagrindinių turizmo informacijos teikėjų ir skleidėjų – viešoji įstaiga Žemaitijos turizmo informacijos centras ir jo padalinys – lankytojų centras Biržuvėnų dvaro sodyboje. Žemaitijos turizmo informacijos centras renka, kaupia, parengia ir nemokamai teikia informaciją apie turizmo paslaugas ir turizmo išteklius. Leidžia ir platina informacinius bei kartografinius leidinius apie turizmo paslaugas ir turizmo išteklius. Sudarę sutartis su paslaugų tiekėjais, užsako vietas apgyvendinimo paslaugas teikiančiose įmonėse, parduoda keltų, autobusų bilietus, prekiauja įvairiais žemėlapiais, knygomis, suvenyrais bei vykdo kitą su turizmo informacijos paslaugų teikimu susijusią veiklą, numatytą įstatuose.

2019 m. Žemaitijos turizmo informacijos centre apsilankė 31871 lankytojas, iš jų 30502 lietuviai, 1536 užsieniečiai. Daugiausiai lankytojų sulaukiama gegužės–rugsėjo mėnesiais, mažiausiai – sausio–kovo mėnesiais. Pagrindinės užsienio turizmo rinkos: Latvija, Vokietija, Lenkija, Rusija, Izraelis. Šioms rinkoms reikėtų skirti itin didelį dėmesį, t. y., atsižvelgiant į šių šalių turistų pomėgius ir kultūrinius-istorinius ryšius su Lietuva, turi būti kuriami atitinkami turizmo produktai, maršrutai.

Turistų skaičius kasmet vis didėja, bet augimas nebėra ženklus (2019 m. 337 turistais daugiau nei 2018 m.). Pastebimas didžiulis turizmo paslaugų ir pramogų stygius ir jų poreikis. Taip pat pastebimas ryškus sezoniškumas. Telšių mieste ir rajone vis dar nėra pakankamai išplėtos žiemos turizmo paslaugos ir produktai, galintys į miestą ir rajoną pritraukti turistus žiemos sezono metu ir sumažinti sezoniškumo įtaką turistų srautams.

Telšių mieste siekiama sudaryti geresnes sąlygas turizmui plėtoti. Atnaujintos ir turizmui bei verslui pritaikytos viešosios erdvės Telšių senamiestyje, seniūnijose, Masčio ežero pakrantėje, rekonstruojamas išlikęs žydų pasaulyje garsus Telšių ješiboto pastatas ir kt.

Siekiant skatinti turizmo plėtrą Telšių rajono savivaldybėje tikslinga didinti Telšių rajono savivaldybės žinomumą ir formuoti patrauklų Telšių, kaip turistinio objekto, įvaizdį Lietuvoje ir užsienyje bei plėtoti turizmo infrastruktūrą, skatinti turizmo paslaugų plėtrą.

Žemės ūkis

Telšių rajone žemės ūkis yra svarbus įvairiais aspektais: ekonominiu, socialiniu etnokultūriniu bei gamtosauginiu. Dėl daugiafunkcio pobūdžio žemės ūkis laikomas prioritetine Lietuvos ūkio šaka. Kaimas pradedamas vis labiau vertinti kaip šalies infrastruktūra, nuo kurios priklauso kaimo ir mieste gyvenančių žmonių gyvenimo lygis. Žemės ūkis – vienas reikšmingiausių Lietuvos ūkio sektorių. Apskritai dėl kai kurių savo bruožų, pavyzdžiui, sezoniškumo ar jo produktų būtinybės žmonių egzistencijai, žemės ūkis dažnai laikomas specifine ūkio šaka, kuriai būtina specifinė valstybės parama.

Siekiant didžiausio našumo, rajono prioritetai turėtų būti mažųjų ir vidutinių ūkių plėtotė, jų efektyvumo užtikrinimas. Pridėtinės vertės turėtų būti didinamos diegiant inovacijas. Siekiant tolygiai panaudoti Lietuvos gamtinius ir žmogiškuosius išteklius daugiau dėmesio derėtų skirti gyvulininkystei, be to, įvairindami ekonominę veiklą išsaugotume darbo vietas kaimuose ir sumažintume gyventojų migraciją. 2019 m. duomenimis, Telšių rajone įregistruotas 2381 ūkininkų ūkis. Dauguma Telšių rajono gyventojų, nors ir neregistruoti kaip ūkininkai, užsiima žemės ūkio veikla. Telšių rajone yra užregistruotos 3985 žemės ūkio ir kaimo valdos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre. 2019 m. buvo atnaujintos 4044 valdos.

Telšių rajono žemės ūkio sektoriaus struktūroje didžiausią dalį sudaro maži ūkiai. Vidutinis ūkio dydis – 18,62 ha. Perspektyvesnių ūkių (per 30 ha) yra 15,4 proc., dar didesnių (per 50 ha) – tik 8,3 proc. Rajone registruota 7398 žemės ūkio technikos vienetai.

Socialiniai veiksniai

Demografinė padėtis

Telšių rajono savivaldybės, kaip ir visos Lietuvos, socialinę padėtį nulemia demografiniai, ekonominiai ir socialiniai rodikliai. Regiono ekonominei, socialinei ir kultūrinei aplinkai didžiausią

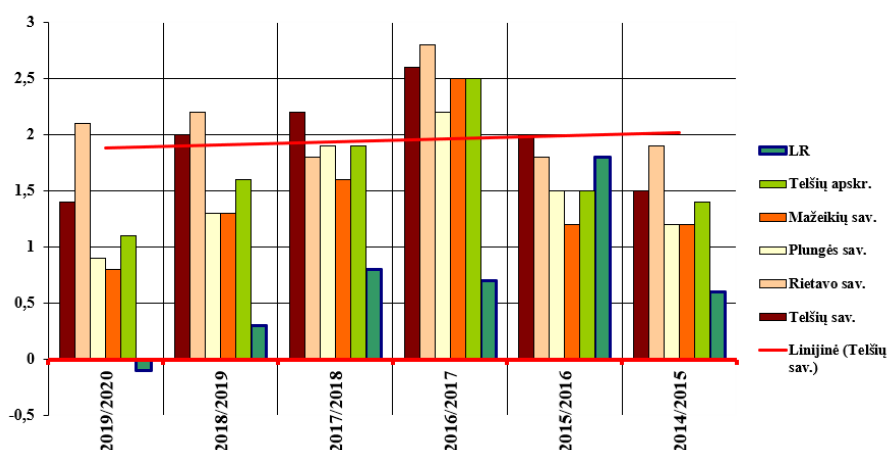
įtaką daro migracija ir natūrali gyventojų kaita.

Išoriniai migracijos procesai lėtėja, tačiau ši problema vis tik dar lieka viena svarbiausių. Pastebima, jog 2016–2018 m. gyventojų skaičius stabilizavosi. Tam įtakos turėjo emigrantų ir imigrantų statistika. Lietuvoje 2017–2018 m. atvykusiųjų buvo 6,3 proc. daugiau nei išvykusiųjų. Pagal šį rodiklį Vidurio ir vakarų regione atvykusiųjų buvo 5,6 proc. daugiau: Telšių apskrityje – 6,2 proc.; Telšių rajono savivaldybėje – 2,2 proc. Tuo tarpu Mažeikių rajono savivaldybėje 2018 m. išvyko 3,5 proc. mažiau gyventojų nei 2017 m., o atvyko 20,7 proc. daugiau, t. y. atvykusiųjų buvo 17,2 proc. daugiau nei išvykusiųjų. Plungės savivaldybėje gyventojų skaičius ir toliau mažėja, nes išvyko 16 proc. gyventojų daugiau nei atvyko 2017–2018 m. (13,8 proc.). Tokia pat situacija yra ir Rietavo savivaldybėje, kurioje 2018 m. išvyko 16,0 proc. gyventojų daugiau nei 2017 m., o atvyko 2018 m. 13,0 proc. daugiau nei 2017 m.

Tačiau analizuojant nuolat gyvenančių gyventojų skaičių, vis tik gyventojų Lietuvoje, kaip ir Telšių regione, mažėja. Žemiau pateikiamas grafinis gyventojų skaičiaus mažėjimas Lietuvoje ir Telšių regione bei jo savivaldybėse.

1 pav.

Gyventojų mažėjimas LR ir Telšių apskrityje 2014–2020 m., proc.

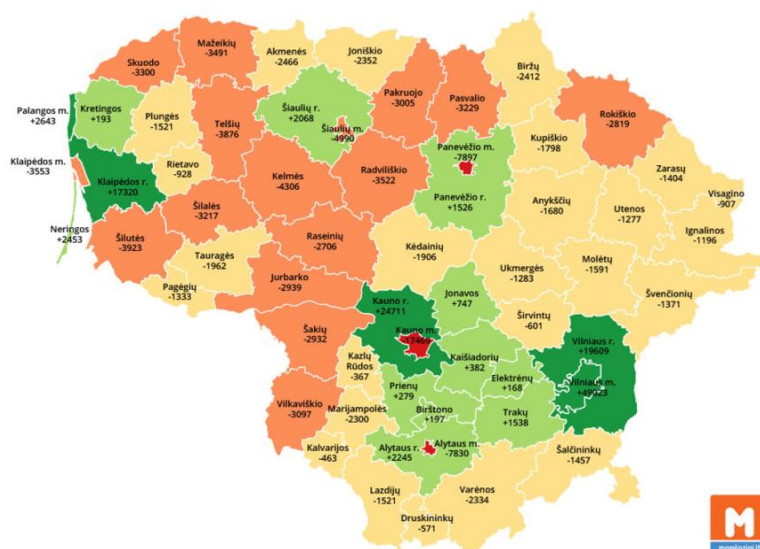
Žemiau lentelėje pateikiama detali nuolatinių gyventojų mažėjimo statistika 2014–2020 m. Lietuvos Respublikoje, Telšių apskrityje ir joje esančiose savivaldybėse.

1 lentelė. Gyventojų mažėjimo statistika 2014–2020 m.

	LR	Telšių apskr.	Mažeikių r. sav.	Plungės sav.	Rietavo sav.	Telšių r. sav.
2014/2015	- 0,6	- 1,4	- 1,2	- 1,2	- 1,9	- 1,5
2015/2016	- 1,8	- 1,5	- 1,2	- 1,5	- 1,8	- 2,0
2016/2017	- 0,7	- 2,5	- 2,5	- 2,2	- 2,8	- 2,6
2017/2018	- 0,8	- 1,3	- 1,6	- 1,9	- 1,8	- 2,2
2018/2019	- 0,3	- 1,6	- 1,3	- 1,3	- 2,2	- 2,0
2019/2020	+ 0,01	- 1,1	- 0,84	- 0,89	- 2,09	- 1,4
Vid. per metus mažėjo gyventojų, proc.	0,79	1,57	1,44	1,50	2,10	1,95
Iš viso per 2014/2020 m. mažėjo	- 4,19	-9,4	- 8,64	- 8,99	- 12,59	- 11,7

Analizuoiant migracijos procesus, pastebima, jog Telšių apskrityje ypač ryškūs vidaus procesai. Iš Telšių apskrities į kitas šalies vietas išvyksta vis daugiau gyventojų. Gynosios vidaus migracijos procesai pateikti grafiškai žemiau paveiksle.

2 pav.

Gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi natūrali gyventojų kaita (gimusių ir mirusių asmenų skaičiaus santykis). Lietuvoje 2019 m. gruodžio mėn. duomenis natūralios kaitos rodiklis buvo neigiamas – (-)1386, Telšių apskrityje taip pat – (-)32. Tačiau Plungės ir Rietavo savivaldybėse buvo teigiamas (atitinkamai + 2 ir +3). Mažeikių rajono savivaldybėje – (-)12; Telšių – (-)25.

Mažėjant darbingo amžiaus gyventojų skaičiui kinta ir nedarbo lygis. Lietuvos statistikos departamento pateiktais duomenimis, 2019 m. III ketvirtyje nedarbo lygis sudarė 6,1 proc. ir buvo toks pat, kaip ir II ketvirtyje, tačiau didesnis negu pernai tuo pačiu laikotarpiu. Užimtumo tarnybos pateiktais duomenimis 2019 m. balandžio 1 d. Telšių rajono savivaldybėje buvo registruotas 8,8 proc. nedarbas, registruoti 2154 darbo ieškantys asmenys. Tarp įregistruotų darbo neturinčių asmenų moterys sudarė didžiąją dalį – 52 proc. Taip pat pateikta informacija, jog 43 proc. nuo registruotų bedarbių gyvena kaime; 25 proc. yra ilgalaikiai bedarbiai; 17 proc. – jaunimas (16-29 metų); 45 proc. – vyresni nei 50 m.; 42 proc. – nekvalifikuoti; 12 proc. – neįgalūs.

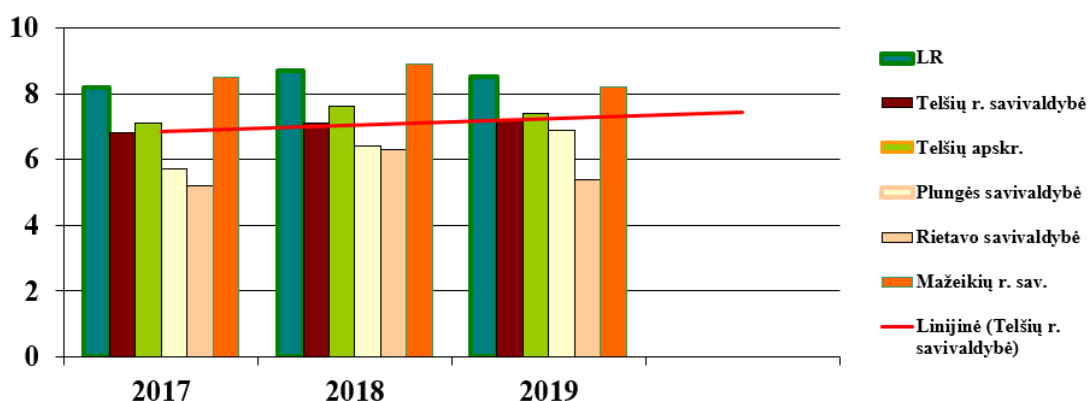
Daugiausia darbingo amžiaus moterų bedarbėmis 2018 m. sausio 1 d. registruota Mažeikių rajono savivaldybėje (13,3 proc.), Rietavo savivaldybėje – 8,7 proc., Plungės rajono savivaldybėje – 8,0 proc., Telšių rajono savivaldybėje – 8,0 proc. Aukščiausias vyrų nedarbas registruotas taip pat Mažeikių rajono savivaldybėje – 9,3 proc., Plungės rajono savivaldybėje šis rodiklis sudarė 7,0

proc., Telšių rajono savivaldybėje – 7,7 proc., Rietavo savivaldybėje – 6,1 proc. Daugiausia jaunesnių kaip 29 m. amžiaus bedarbių registruota Mažeikių rajono savivaldybėje – 6,1 proc., Plungės rajono savivaldybėje – 4,8 proc., Telšių rajono savivaldybėje – 4,1 proc., Rietavo savivaldybėje – 3,4 proc.

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis pateikiamas žemiau grafiškai.

3 pav.

Registruotų bedarbių skaičiaus santykio su darbingo amžiaus asmenų skaičiumi dinamika 2017-2019 m.

Lietuvos Respublikoje 2019 m. bedarbiai sudarė 8,5 proc. darbingo amžiaus asmenų, Telšių apskrityje – 7,4 proc.; Mažeikių rajono savivaldybėje – 8,2 proc.; Telšių rajono savivaldybėje – 7,2 proc.; Plungės savivaldybėje – 6,9 proc.; Rietavos savivaldybėje – 5,4 proc. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų santykis turi įtakos piniginės paramos gavėjų skaičiui ir tam skirimų asignavimų dydžiui.

Tuo tarpu socialinių paslaugų poreikis tiesiogiai susietas su išlaikomų asmenų skaičiumi, demografiniu senėjimo rodikliu. Išlaikomo amžiaus vaikų koeficientas – vaikų iki 15 metų amžiaus skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų. Išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui 15–64 metų amžiaus gyventojų. Žemiau lentelėje pateikiami duomenys apie išlaikomų asmenų skaičiaus pokyčius 2017–2019 m.

2 lentelė. Išlaikomų asmenų statistika 2017–2019 m.

	LR		Telšių apskr.		Mažeikių r. sav.		Plungės sav.		Rietavo sav.		Telšių r. sav.	
	iki 14 m.	65 m. ir daugiau	iki 14 m.	65 m. ir daugiau	iki 14 m.	65 m. ir daugiau	iki 14 m.	65 m. ir daugiau	iki 14 m.	65 m. ir daugiau	iki 14 m.	65 m. ir daugiau
2017 m	23	29	23	29	24	25	23	29	22	29	23	32

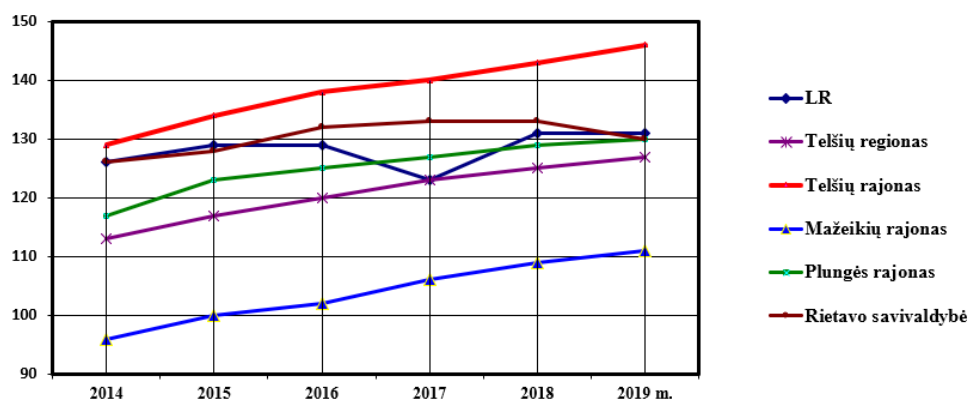
2018 m.	23	30	24	29	24	26	24	30	23	30	23	33
2019 m.	23	30	24	30	24	27	24	31	23	30	23	34

Įvertinus aukščiau pateiktus duomenis, teigtina, jog Telšių rajono savivaldybėje išlaikomų asmenų daugėja ir viršija tiek Lietuvos Respublikos, tiek Telšių apskrities bei jose esančių savivaldybių rodiklius. Tai, jog Telšių rajonas sensta sparčiau, rodo ir demografinis senėjimo koeficientas.

Demografinis senėjimo koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus metų pradžioje. Iš 4 paveikslu duomenų matoma, jog Telšių rajone šis rodiklis yra žymiai didesnis negu palyginamieji rodikliai. Kasmet vidutiniškai 2014–2019 m. laikotarpyje Telšių rajono savivaldybėje jis didėja 2,83 koeficiento.

4 pav.

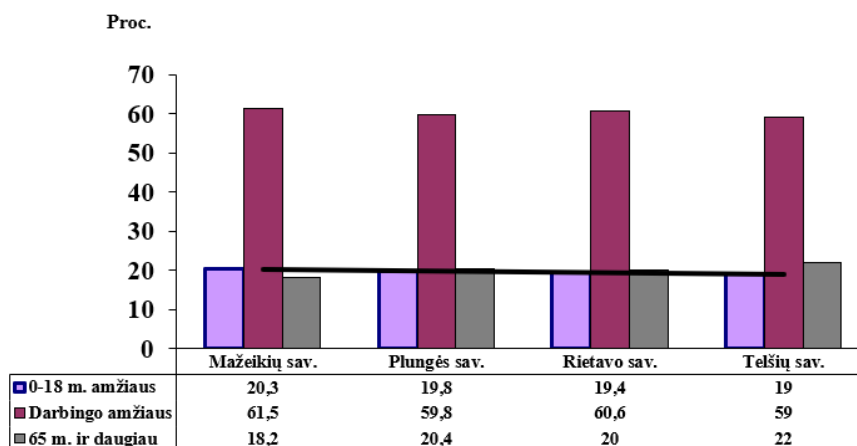
**Demografinės senatvės koeficiento pokytis Lietuvoje ir Telšių regione
2014-2019 m.**

Gyventojų sudėtis Telšių apskrities savivaldybėse 2020 m. pradžioje pateikta grafiškai (žr. 5 pav.).

5 pav.

Gyventojų sudėtis Telšių apskrities savivaldybėse 2020 m. pradžioje, proc.

Socialinės paramos ir socialinių paslaugų poreikis

Telšių rajone socialines paslaugas teikia biudžetinės įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO), taip pat paslaugos perkamos iš kitų valstybinių ir nevalstybinių socialinių paslaugų teikėjų. Telšių rajone veikia šios biudžetinės įstaigos: Telšių socialinių paslaugų centras, Telšių rajono senelių globos namai, Telšių vaikų globos namai ir Telšių centras „Viltis“.

Telšių socialinių paslaugų centras teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas Telšių rajono gyventojams visame rajone. Paslaugų poreikis iš esmės patenkintas. Pagalbos į namus paslauga teikiama vienišiams, neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims vidutiniškai iki 2 val. per dieną, iki 5 kartų per savaitę. Dienos socialinės globos paslaugos asmenims su sunkia negalia teikiamos asmens namuose iki 7 kartų per savaitę, iki 8 val. per dieną. Iki šiol neteikiamos trumpalaikės socialinės globos paslaugos asmens namuose. Tikimasi šias paslaugas pradėti teikti 2020–2021 m.

Telšių rajono senelių globos namuose teikiama trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus ir suaugusiems neįgaliesiems asmenims, Gedrimų savarankiško gyvenimo namuose – apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos ir dienos socialinė globa asmenims su sunkia negalia. Šių paslaugų poreikis nėra patenkinamas.

2020 m. sausio 1 d. ilgalaikės socialinės globos paslaugų paskyrimo laukė 45 asmenys (2019 m. sausio 1 d. – 34), apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų paskyrimo laukia 16 asmenų (2019 m. sausio 1 d. – 8). Tikimasi, jog 2020–2021 m. pradės veikti privati senelių globos namai. Išlieka poreikis sumažinti Telšių rajono senelių globos namuose paslaugų gavėjų vietų skaičių iki 40 tam, kad būtų galima suteikti kokybiškesnes paslaugas, labiau išplėtoti užimtumo paslaugas, kurios mažintų paslaugų gavėjų atskirtį. Tačiau tokie sprendimai šiuo metu nesvarstomi.

Telšių vaikų globos namuose teikiama socialinė globa tėvų globos netekusiems vaikams. Paslaugų gavėjų vietų skaičius 2019 metais sumažėjo nuo 30 iki 16. Telšių vaikų globos namuose vaikų skaičius mažėja, tačiau akcentuotina tai, jog net 50 proc. globotinių yra su negalia. Teikti globos paslaugas neįgaliesiems vaikams, apgyvendinant juos šeimynose kartu su kitais vaikais, ypatingai sunku. Būtina priimti sprendimus dėl institucinės globos vaikams su negalia. Taip pat būtina skatinti palydimąją globą.

Mažinamas vaikų skaičius šioje institucijoje dėl sprendimų, kuriais skatinama globa šeimoje bei artimoje šeimoje aplinkoje. Telšių rajono savivaldybės administracija pasirašė sutartis su 9 šeimomis, kuriose 2019 m. buvo globojama 30 tėvų globos netekusių vaikų. Nuo 2018 m. birželio mėn. VšĮ „Kurkime vaikams rytojų“ teikia bendruomenines socialinės globos paslaugas. 2019 m. bendruomeniniuose vaikų globos namuose paslaugos buvo suteiktos 14 tėvų globos netekusių vaikų.

Igyvendinant priemonę Nr. 08.1.1-CPVA-V-427 „Institucinės globos pertvarka: investicijos į

infrastruktūrą“ „Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų dienos centrų tinklo plėtra“ rengiama Telšių rajono savivaldybės paraiška dėl projekto „Institucinės globos pertvarka Telšių rajone“ įgyvendinimo. Šiuo projektu planuojama pertvarkyti Telšių vaikų globos namus, įsteigiant du bendruomeninius vaikų globos namus Telšių vaikų globos namų struktūroje ir renovuoti vaikų dienos centrą Varnių mieste.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. Telšių socialinių paslaugų centras vykdo Globos centro funkciją. Per 2019 m. įstaiga pasirašė sutartis su 3 budinčiais globotojais, kurie bet kuriuo paros metu priima vaikus, likusius be tėvų globos.

Telšių centre „Viltis“ teikiama dienos ir trumpalaikė socialinė globa iki 5 parų per savaitę proto ir kompleksinę negalią turintiems asmenims. Nustatytas paslaugų gavėjų vietų skaičius – 60. Telšių centro „Viltis“ pastatas įtrauktas į institucinės globos pertvarkos Telšių regione projektą. Tikimasi, kad 2021–2022 metais bus atlikti objekto kapitalinio remonto darbai, taip pat pradėtos teikti naujos paslaugos asmenims su proto / psichikos negalia.

Vis aktyviau Telšių rajone veikia NVO, kurios įgyvendina 7 Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus; organizuoja vaikų dienos centrų veiklą 10 vaikų dienos centrų; teikia nemokamą maitinimą socialinę atskirtį, skurdą patiriantiems asmenims; organizuoja psichologinės ir intensyvios krizės įveikimo pagalbos paslaugų teikimą; įgyvendina savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamus projektus pagal šias priemones: „Neįgaliųjų darbinio užimtumo skatinimas“ ir „Socialinių projektų dalinis finansavimas; įgyvendina ES finansuojamą projektą „Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai organizavimas ir teikimas Telšių rajono savivaldybėje“; teikia socialinės globos paslaugas vaikams, netekusiems tėvų globos, bei socialinę globą suaugusiems asmenims su proto / psichikos negalia. Nuo 2020 m. Telšių regione 4 novatoriškas paslaugas (apsaugoto būsto paslaugos, įdarbinimo su pagalba paslauga, pagalba priimant sprendimus bei socialinių dirbtuvių veikla) asmenims su psichikos negalia teiks dvi NVO, t. y., Žemaitijos psichinę negalią turinčių žmonių klubas „Telšių atjauta“ ir Telšių sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija.

Paslaugos asmenims su proto ir psichikos negalia plėtojamos per institucinės globos pertvarkos projektus, tačiau lieka nepatenkintas socialinių paslaugų poreikis vaikams su negalia. Būtina stiprinti darbą su šeimomis, patiriančiomis socialinę riziką, ir jose augantiems vaikams, ieškoti efektyvesnių pagalbos šeimai formų. Taip pat būtina spręsti socialinės rizikos asmenų socialines problemas. Būtina dar labiau skatinti NVO, kaimo bendruomenes ir kitus galimus teikėjus įsitraukti į socialinių paslaugų teikimą, siekiant efektyviau spręsti socialines problemas, sudaryti galimybes gyventojams rinktis paslaugų teikėjus, sudaryti sąlygas konkurencijai.

Sveikatos priežiūros sistema

Telšių rajone pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia Telšių rajono, Varnių bei Luokės pirminės sveikatos priežiūros centrai, kurių steigėjas (savininkas) yra Telšių rajono savivaldybė bei šešios privačios pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos (UAB „Telšių sveikata“, UAB Telšių šeimos klinika, UAB Telšių šeimos sveikatos centras, L. M. Šilgalienės įmonė „Sveikata“, A. Kojelės IĮ ir I. Miškinienės IĮ), kurių steigėjai yra privatūs fiziniai ar juridiniai asmenys. Telšių rajono gyventojams ambulatorines psichikos sveikatos priežiūros paslaugas teikia UAB Žemaitijos psichikos sveikatos centras.

VšĮ Varnių pirminės sveikatos priežiūros centas gyventojams teikia ne tik pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas, bet ir pirminio lygio stacionarines slaugos ir palaikomojo gydymo bei paliatyviosios pagalbos paslaugas, slaugos (globos) skyriuje – stacionarines pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų socialinės globos paslaugas.

VšĮ Varnių pirminės sveikatos priežiūros centre kaip atskiras padalinys veikia Palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė, kurios slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje yra 64 lovos, iš jų: 4 lovos paliatyviosios pagalbos, slaugos (globos) skyriuje – 30 lovų

Telšių rajono gyventojams antrinio lygio ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas pagal sutartis su Šiaulių teritorine ligonių kasa teikia šešios privačios įstaigos: UAB „Konsultantų centras“, I. Jonušienės akių ligų kabinetas, A. Tamulionio, V. Jokubaičio, V. Riškienės bei V.

Žymančiotės individualios įmonės.

Viešoji įstaiga Regioninė Telšių ligoninė teikia antrinio lygio stacionarinę ir ambulatorinę medicinos pagalbą. Stacionare veikia Vidaus ligų, Neurologijos, Chirurgijos, Traumatologijos, Akušerijos - ginekologijos, Vaikų ligų, Psichiatrijos, Reanimacijos, Reabilitacijos, Palaikomojo gydymo ir slaugos, Hemodializės skyriai. Naujose patalpose moderniai įrengta klinikinės diagnostikos laboratorija, turinti licenciją ir tarptautinį sertifikatą. Gydytojų ir lovų skaičiumi ligoninė atitinka sveikatos reformos ir Europos Sąjungos šalių standartus.

Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas Telšių rajono savivaldybės teritorijoje vykdo BĮ Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis Savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti Savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Pagrindinės Biuro veiklos kryptys – visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūra, savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programos vykdymas, traumų, užkrečiamųjų ir neinfekcinių ligų profilaktika bei kontrolė, visuomenės sveikatos programų savivaldybėje įgyvendinimas, vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas, neformalaus suaugusiųjų švietimo vykdymas, konferencijų, seminarų ir kitų renginių organizavimas bei kitos savivaldybei teisės aktais perduotos visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos.

Švietimas

Telšių rajono ugdymo įstaigų tinklas įvairus, iš esmės tenkinantis visuomenės poreikius. Veikia įvairių tipų mokyklos, teikiančios ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ir socialinių įgūdžių ugdymo programas, sudarytos sąlygos mokytis suaugusiems ir praradusiems mokymosi motyvaciją asmenims.

2019 m. rugsėjo 1 d. veikė 6 gimnazijos, 1 suaugusiųjų mokykla, 4 pagrindinės mokyklos, 4 progimnazijos, 1 pradinė mokykla, 1 mokykla-darželis, 1 mokykla-daugiafunkcis centras, 1 mokykla specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, 8 lopšeliai-darželiai (iš jų 1 privatus), 5 formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklos, teikiančios neformaliojo švietimo paslaugas meno ir sporto srityse. Švietimo pagalbą mokykloms teikia Švietimo centras, kurio struktūroje yra Pedagoginė psichologinė tarnyba. Taip pat rajone veikia Telšių trečiojo amžiaus universitetas, yra 1 profesinio mokymo įstaiga – viešoji įstaiga Telšių regioninis profesinio mokymo centras, 1 aukštoji mokykla – Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarija, 1 aukštosios mokyklos fakultetas – Vilniaus dailės akademijos Telšių fakultetas.

Mokyklų tinklo optimalumas

Demografinis ir socialinis kontekstas švietimui nėra nepalankus. Dėl sumažėjusio vaikų gimstamumo ir gyventojų emigracijos rajone nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. rajono švietimo įstaigose sumažėjo 491 mokiniu / vaiku. Šiuo metu bendrojo ugdymo mokyklose mokosi 4529 mokiniai. Taip pat švietimo įstaigose ugdomas 355 priešmokyklinio ir 1231 ikimokyklinio amžiaus vaikas. Mažėjimo tendencija išlieka. Dėl šios priežasties toliau tęstinas mokyklų tinklo optimizavimas. Būtina koreguoti įgyvendinamą Telšių rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2016–2020 metų bendrąjį planą. Mažėjantis mokinių skaičius verčia toliau mažinti klasių kompleksus, restruktūrizuoti ir pertvarkyti mokyklas pagal mokinių skaičiaus pokyčius ir kiekvienos mokyklos situaciją.

Mokyklų aprūpinimas

Mokyklų aprūpinimas mokymo priemonėmis ir kita įranga Telšių rajone iš esmės pagerėjo (įsigyta naujų baldų, naujos įrangos bibliotekoms, kabinetams, mokytojų darbo vietoms), tačiau vis dar nepakankamas. Rajono mokyklose yra 1343 kompiuteriai: 100 mokinių tenka 29 kompiuteriai. Per pastaruosius trejus metus mokyklos įsigijo 316 kompiuterių: už valstybės lėšas, dalyvaudamos projektuose – 214 kompiuterių, už savivaldybės lėšas – 111, už rėmėjų lėšas – 1. Rajono mokyklų aprūpinimas kompiuterine technika apskritai yra patenkinamas (841 kompiuteris arba 62,6 proc. yra

senesni nei 4 metų). Didžioji dalis kompiuterių nepakankamai modernūs arba nebetinkami naudoti. Kompiuterinės technikos atnaujinimas suteiktų galimybę panaudoti kompiuterines technologijas mokyti ir mokytis, siekti aukštesnių kompiuterinio raštingumo rodiklių. Kompiuterinės technikos, mokymo priemonių vis dar trūksta.

Nėra gera kai kurių rajono mokyklų fizinė būklė: pastatams reikalingas remontas, netenkinami higieninių sąlygų reikalavimai. Mokykloms renovuoti ir rekonstruoti naudojamos ES struktūrinių fondų ir Valstybės investicijų programos lėšos. Einamieji remontai atliekami savivaldybės biudžeto lėšomis.

Kultūra

Kultūros įstaigų tinklas

Telšių rajone šiuo metu veikia 8 savarankiškos kultūros įstaigos. Kultūrinę veiklą vykdo 6 daugiaviečiai kultūros centrai: Telšių kultūros centras, Nevarėnų kultūros centras, Ryškėnų kultūros centras, Viešvėnų kultūros centras, Žarėnų kultūros centras ir Tryškių kultūros centras. Taip pat veikia 2 atskiros kitos kultūros funkcijas įgyvendinančios institucijos: Žemaitės dramos teatras, Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka. Šiuo metu yra penkios Telšių rajono savivaldybės administracijos seniūnijos, atliekančios kultūros paslaugų teikimo funkcijas: Degaičių seniūnija, Gadūnavo seniūnija, Upynos seniūnija, Luokės seniūnija, Varnių seniūnija.

Kultūros įstaigos puoselėja etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuoja profesionalaus meno sklaidą, išlaikoma iš rajono savivaldybės biudžeto ir rėmėjų lėšų.

Telšių rajono kultūros įstaigose ir seniūnijose, atliekančiose kultūros paslaugų teikimo funkcijas, veikia 61 mėgėjų meno kolektyvas, kuriuose yra 787 dalyviai. Iš 62 mėgėjų meno kolektyvų 25 kolektyvams pagal meninį lygį Lietuvos liaudies kultūros centras yra suteikęs kategorijas.

2019 metais Telšių rajone buvo suorganizuota daugiau kaip 600 renginių, kuriuose apsilankė apie 98 tūkst. lankytojų. Organizuojami įvairaus pobūdžio renginiai: valstybinės šventės, festivaliai, koncertai, konkursai, parodos, diskotekos, edukaciniai projektai, akcijos ir kiti renginiai. 2019 metais Telšių rajono savivaldybė toliau tęsė išsikelto prioriteto „Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą kultūrinės veiklos paslaugų teikimo procese“ įgyvendinimą. Buvo rengiama daug bendrų projektų su mokyklomis, religinės bendruomenės atstovais, nevyriausybinėmis organizacijomis ir privačiais meno subjektais. Taip pat, kaip ir pastaraisiais metais, pastebėtas didelis nevyriausybinių organizacijų ir kitų įstaigų, kurių tiesioginė veikla nėra tiesiogiai susijusi su renginių organizavimu, aktyvumas inicijuojant ir organizuojant įvairius kultūrinius projektus, akcijas bei renginius.

Vertinant materialinę bazę, didžiausią rūpestį kelia pastatai: kai kurie jų yra dalinai suremontuoti, kiaurais stogais, blogai šildomi, nesutvarkyti langai, sanitariniai mazgai. Telšių rajono savivaldybės kultūros centras vis dar yra renovuojamas ir savo veiklą vykdo Žemaitės dramos teatro salėje bei miesto mokyklose. Pastaraisiais metais sudarytos geros sąlygos Telšių Karolinos Praniauskaitės viešosios bibliotekos, Varnių, Tryškių, Gadūnavo seniūnijos kultūros darbuotojams. Telšių rajono kultūros centrams trūksta įgarsinimo ir apšvietimo aparatūros, koncertinių rūbų, instrumentų.

2019 m. rajone funkcionuojančią centralizuotą bibliotekų sistemą sudaro Telšių rajono savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešoji biblioteka bei 28 jos filialai, iš jų 1 Telšių mieste, 1 Varnių mieste bei 26 kaimuose. Telšių rajone 60 proc. bibliotekų yra gyvenviečių centruose, netoli nuo masinių žmonių susibūrimo vietų: mokyklų, seniūnijų ar parduotuvių. Bibliotekų išdėstymas kaimuose ir mieste tenkina gyventojų poreikius. Rajone yra kelios lauko bibliotekėlės, arba mainų lentynos, kuriomis naudojasi bendruomenės. Į mainų lentynas galima atnešti padėti savo knygas, pasidovanoti sau ten esančią patinkančią knygą arba perskaičius knygą grąžinti atgal į mainų lentyną. K. Praniauskaitės viešoji bibliotekoje eksploatuojami savitarnos aparatai, skirti savarankiškam knygų išdavimui ir grąžinimui. Bibliotekos lankytojai turi galimybę mokytis kompiuterinio raštingumo, 6 užsienio kalbų, naudotis informacinėmis komunikacinėmis

technologijomis. Telšių rajono savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešojoje bibliotekoje bei jos filialuose nuolat organizuojami įvairūs renginiai, edukacijos ir parodos.

Kūno kultūra ir sportas

Telšių rajone veikia 1 sporto ir rekreacijos centras, 6 sporto asociacijos, 7 sporto viešosios įstaigos ir 29 sporto klubai. 2019 m. sporto užsiėmimus lankė 1887 gyventojai (Telšių sporto ir rekreacijos centre – 381, viešojoje įstaigoje „Telšių futbolo ateitis“ – 179, visuomeninėse sporto organizacijose – 1120, kūno kultūros ir sporto būreliuose – 207).

2019 m. rajone dirbo 63 kūno kultūros ir sporto specialistai, buvo kultivuojamos 22 sporto šakos, iš kurių populiariausios – krepšinis ir futbolas. Nemažai gyventojų žaidžia tenisą, stalo tenisą, biliardą, lanko lengvosios atletikos, plaukimo, bokso, imtynių, sunkiosios atletikos, irklavimo, karatė, fitneso bei kultūrizmo, šiuolaikinės penkiakovės, ledo ritulio, sportinių šokių, šachmatų ir šaškių, orientavimosi, automobilių, sklandymo sporto užsiėmimus.

Telšių rajone yra 15 stadionų, iš kurių vienas (centrinis) stadionas su 2500 ir daugiau vietų tribūnomis. Taip pat rajone yra 1 plaukimo baseinas, 33 sporto salės, 27 krepšinio, 8 tinklinio ir 7 teniso aikštelės, 3 šaudyklos. Miesto stadiono teritorijoje veikia riedutininkų parkas, privačiomis lėšomis įrengta bazė stalo teniso mėgėjams, veikia dengti teniso kortai. Šiuo metu tęsiami Telšių „Ateities“ progimnazijos sporto salės atnaujinimo darbai, rekonstruojama Kęstučio gatvėje esanti sporto salė. 2020 m. planuojami pradėti „Ateities“ progimnazijos baseino rekonstrukcijos darbai. Tačiau rajone esama sporto infrastruktūra vis dar nepakankamai tenkina rajono sporto bendruomenės poreikius. Dauguma rajono sporto bazių neatitinka keliamų reikalavimų, stadionų ir sporto aikštynų būklė nėra tinkama rajono renginiams organizuoti. Todėl yra prielaidų teigti, kad tinkamos sporto infrastruktūros sukūrimas paskatintų daugiau rajono gyventojų įsitraukti į sportinę veiklą, būtų sudarytos galimybės regioninio ir tarptautinio lygio sportiniams ir kultūriniais renginiams rajone organizuoti.

Jaunimo socializacija

Telšių rajone yra registruota apie 300 nevyriausybiinių organizacijų, kurios yra labai svarbios įgyvendinant jaunimo politiką Telšių rajone. Su jaunimu dirba 34 registruotos nevyriausybines organizacijos. Šios organizacijos sukuria reikalingas sąlygas prasmingam ir kryptingam jaunimo užimtumui, taip pat tarnauja kaip įvairialypė ugdymo priemonė. Rašydamos projektus jaunimo organizacijos bei jaunimas įgyvendina jaunimo politiką įvairiomis veiklomis, renginiais, realizuoja save, integruojasi į visuomeninį gyvenimą, skatina jaunų žmonių užimtumą bei jaunų žmonių verslumą. Jaunimo socializacijos poreikiams tenkinti Telšių rajono savivaldybė yra įsteigusi VŠĮ Telšių jaunimo centrą – atviro darbo su jaunimu centrą, kuriame dirba 6 darbuotojai. 2019 m. VŠĮ Telšių jaunimo centre per dieną vidutiniškai apsilankė 10 jaunuolių. Centro lankytojų amžius – nuo 13 iki 24 metų, tačiau didžiąją dalį besilankančiųjų sudaro 14–18 m. jaunimas. Bendras lankytojų skaičius per metus – 1626 (skaičiuojant stovyklas, žygius), iš jų unikalių lankytojų – 449. 2019 m. VŠĮ Telšių jaunimo centras šį darbą vykdo ir Varniuose. Varnių jaunimo atviroje erdvėje dirba 1 darbuotojas. Per 2019 m. bendras lankytojų skaičius buvo 2527 jaunuoliai, iš jų unikalių lankytojų – 336. Nuo 2012 metų pradėtas vykdyti mobilus darbas su jaunimu, t. y. du jaunimo darbuotojai vyksta į kaimiškas vietas sutartu laiku (dažniausiai nuo 18 val. iki 21 val.) ir dirba su vietos jaunimu. Mobilus darbas vykdomas 9 kaimiškose vietovėse, kurios labiausiai nutolusios nuo Telšių rajono centro ir kuriose yra poreikis. Per 2019 m. išvykų, skirtų mobiliam darbui vykdyti, skaičius – 250, mobilaus darbo su jaunimu veikloje dalyvavo 295 unikalūs jaunuoliai. Labai aktyviai veikia mokinių parlamentas, kuris sugeba suderinti ir mokslus, ir aktyvų bei produktyvų laisvalaikį.

Infrastruktūra

Vietinės reikšmės keliai

Telšių rajono vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis 2019 metais buvo patikslintas ir

sudaro 1889,51 km. Pagal vietinės reikšmės kelių ilgį Telšių rajono savivaldybė yra antroje vietoje po Vilniaus rajono. Už šių kelių priežiūrą ir plėtrą yra atsakinga savivaldybė. 2019 m. duomenimis, didžioji dalis vietinės reikšmės kelių – keliai su žvyro danga (apie 814 km), kelių su asfaltbetonio danga – 128,6 km. Dauguma asfaltuotų vietinės reikšmės kelių (gatvių) yra Telšių mieste (61,83 km). 2019 m. buvo išasfaltuota 2,259 km žvyrkelių bei 1,85 km atnaujinta asfalto danga. Tankus automobilių kelių tinklas sieja rajono centrą – Telšių miestą – su rajono miesteliais bei kaimais, tačiau prie kelių pasigendama tolygiai išsidėsčiusių poilsio aikštelių su gerai įrengtais tualetais, pavėsinėmis ir stalais. Trūksta patogių privažiavimų prie lankytinų objektų, keliai prie objektų yra prastos kokybės, daugiausia duobėti žvyrkeliai, kai kur lauko keliukai, ypač trūksta nuorodų, nėra privažiavimų prie ežerų, saugomų automobilių aikštelių ir kt.

Automobilizacijos lygis Telšių rajone pastaraisiais metais intensyviai auga, avaringumo lygis (lyginant su kaimyninėmis savivaldybėmis) išlieka aukštas, todėl, tvarkant vietinės reikšmės kelius, reikia skirti ypatingą dėmesį eismo saugumui didinti.

Inžinerinės komunikacijos

Vandentvarkos ūkis

Telšių rajono savivaldybės administracijos duomenimis, 2019 m. centralizuotai tiekiamą geriamąjį vandenį rajone naudojo 81,7 proc. rajono gyventojų, centralizuoto nuotekų surinkimo sistemomis naudojosi 69,2 proc. rajono gyventojų. Centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų sistemos prieinamos Telšių miesto ir priemiestinių bei stambesnių gyvenviečių gyventojams. Likusi Telšių rajono gyventojų dalis naudoja šachtinių šulinių vandenį.

UAB „Telšių vandenys“ iš viso šiuo metu priklauso 349,3 km vandentiekio tinklų ir 225,5 km buitinių nuotekų tinklų. Daugelio tinklų amžius siekia 30–50 metų. Daugelį vandentiekio ir nuotekų tinklų reikia renovuoti.

Centralizuotą nuotekų šalinimą Telšių rajono savivaldybėje vykdo UAB „Telšių vandenys“. Telšių rajone yra 14 nuotekų valymo įrenginių: Telšiuose, Varniuose, Janapolėje, Pavandenėje, Žarėnuose, Kaunatavoje, Nerimdaičiuose, Nevarėnuose, Dūseikiuose, Luokėje, Tryškiuose, Eigirdžiuose, Buožėnuose bei Gedrimuose. Kaimuose ir mažesnėse gyvenvietėse bei kai kuriuose miestų privačių gyvenamųjų namų kvartaluose nėra įrengta centralizuota nuotekų surinkimo sistema. Čia nuotekos išleidžiamos į nuotekų surinkimo rezervuarus ar duobes, kurios nėra pritaikytos joms surinkti ir dažnai neturi izoliacinio pagrindo. Centralizuotos nuotekų išsėmimo ir išvežimo sistemos nėra. Pagrindiniai šių vietovių paviršinio vandens taršos šaltiniai dažniausia yra netvarkingi lauko tualetai, nesandarios jų išsėmimo duobės, nepakankami atstumai nuo šulinio iki tualetu.

2017 metais buvo pasirašytos ir pradėtos vykdyti šios rangos sutartys įgyvendinant projektą „Nr. 05.3.2-APVA-R-014-81-0003 „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstravimas Telšių mieste ir rajone“:

1. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų statyba Viešvėnų kaime;
2. Geriamojo vandens tiekimo tinklų statyba Tryškių miestelyje;
3. Nuotekų surinkimo tinklų statyba Telšių mieste, Kepyklos skg.;
4. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų statyba Telšių mieste, Luokės g.;
5. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų rekonstrukcija Telšių mieste, Narutavičiaus g., Luokės g., Kalno g. ir Respublikos g.;
6. Vandens gerinimo įrenginių statyba Tryškių miestelyje;
7. Nuotekų surinkimo tinklų Rainių kaime rekonstrukcijos darbai;
8. Nuotekų surinkimo tinklų Degaičių kaime rekonstrukcijos darbai;
9. Nuotekų surinkimo tinklų Ryškėnų kaime rekonstrukcijos darbai.

Didžioji dalis šio projekto darbų buvo baigti 2018 metais, pilnai projektas bus įgyvendintas 2020 metais.

2018 m. pradėtas vykdyti projektas „Telšių dumblo apdorojimo įrenginių statyba“, kurio metu numatoma įrengti nuotekų dumblo apdorojimo infrastruktūrą, kuri ateityje leis sutvarkyti nuotekų valymo procese susidarantį dumblą ir jis nebebus kaupiamas aikštelėse, taip bus

užtikrinamas procesų ekologiškumas ir ekonomiškumas. Projektą numatyta baigti 2021 metais.

2018 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtra Telšių mieste“, kurio metu yra plečiama paviršinių nuotekų vamzdynų sistema, statomos 4 paviršinių nuotekų valyklos, tam tikslui naudojamosi ES parama. Projektą numatyta baigti 2022 metais.

Kad būtų sparčiau prijungiami individualių namų ūkiai prie buitinių nuotekų infrastruktūros Telšių aglomeracijoje, 2020 metais bus vykdomas projektas „Privačių namų prijungimas prie nuotekų surinkimo infrastruktūros Telšių aglomeracijoje“. Šio projekto metu bus prijungti prie centralizuotos nuotekų sistemos 78 abonentai. Projektas finansuojamas valstybės ir savivaldybės lėšomis.

Šilumos ūkis

Centralizuoto šilumos tiekimo sistemas Telšių rajone eksploatuoja UAB „Litesko“ filialas „Telšių šiluma“, tiekianti centralizuotą šilumą daliai Telšių miesto ir Rainių gyvenvietės vartotojų. 2015 metais Telšių miesto gyventojams šilumą pradėjo tiekti dvi nepriklausomos bendrovės: UAB „Žemaitijos energija“ ir UAB „BIO zona“, kurių katilinės kūrenamos biokuru. Bendras šių katilinių galingumas 11,5 MW. Centralizuotai aprūpinamų šiluma gyvenamųjų pastatų šildomas plotas yra 434,258 tūkst. m². Telšių rajone centralizuotai tiekama šiluma aprūpinami tik gyvenamieji ir administracinės paskirties pastatai.

Telšių miesto centralizuoto aprūpinimo šiluma sistemos tenkina apie 55 proc. Telšių miesto vartotojų šilumos poreikių. Telšių rajono teritorijoje centralizuotas aprūpinimas šiluma tenkina apie 26 proc. viso šilumos poreikio. Likusioji šilumos vartotojų dalis Telšių rajone vartoja šilumą, pagamintą individualiuose šilumos gamybos įrenginiuose, naudojančiuose dažniausiai kietąjį kurą (medieną, anglis), gamtines dujas, rečiau – suskystintas dujas.

Viena svarbiausių Telšių rajono šilumos vartotojų problemų yra menkas vartojimo efektyvumas – prasta būstų kokybė (daug senos statybos, medinių pastatų, net 109 daugiabučiai namai pastatyti iki 1983 m.). Šie veiksniai lemia didelius pastatų šilumos nuostolius. Situacija pastebimai pasikeitė savivaldybės administracijai 2013 m. pradėjus administruoti daugiabučių namų modernizavimo (atnaujinimo) darbus. Per laikotarpį nuo 2013 m. iki 2019 m. pabaigos yra atnaujinti 55 Telšių rajono daugiabučiai gyvenamieji namai, iš kurių 9 gyventojų iniciatyva. Šildymo sistemos ir vietinės katilinės yra nuolatos atnaujinamos, tačiau trūksta individualaus reguliavimo ir individualios apskaitos įrangos.

Atliekų tvarkymas

Nuo 2008 metų savivaldybės teritorijoje įvesta vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą iš atliekų turėtojų. 2019 metais rinkliavos tvarka pakeista. Komunalinių atliekų surinkimo paslauga naudojasi apie 99 proc. rajono gyventojų. Atliekos nuo 2015 m. gruodžio mėn. išvežamos į šalia regioninio sąvartyno, esančio Plungės rajone, Jėrubaičių kaime, veikiančius mechaninio-biologinio atliekų apdorojimo įrenginius. Iš šių įrenginių išeina nedidelis kiekis perdirbtos masės. Artimiausiais metais Jėrubaičių regioninio sąvartyno plėtra nėra numatoma, kadangi patenkančių atliekų kiekis yra mažas. Prie į sąvartyną patenkančių atliekų kiekio mažinimo prisideda Telšių mieste veikianti žaliųjų atliekų atskiros surinkimo iš gyventojų sistema, atskira antrinių žaliavų ir pakuočių surinkimo sistema – jos įvestos per keletą metų išdalinus 2250 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių Telšių miesto individualioms valdoms, papildomai įsigijus specialius konteinerius kapinėse ir daugiabučių namų kvartaluose bendro naudojimo teritorijose susidarantioms žalioms atliekoms surinkti ir beveik visoms Telšių rajone esančioms individualioms valdoms (apie 9000) išdalinus atskirus rūšiavimo konteinerius. 2019 metais papildomai buvo nupirkta 250 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių Telšių miesto individualioms valdoms.

Telšių rajono savivaldybė yra patvirtinusi antrinių žaliavų konteinerių aikštelių išdėstymo Telšių rajone schemą, 2017 metais buvo patvirtinta minėtos schemos atnaujinta redakcija. Telšių rajone šiuo metu yra 171 vnt. antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių: Telšių mieste įrengta 73 vnt. aikštelių, kaimiškose seniūnijose – 98 vnt. aikštelių. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių plėtra buvo vykdoma ir sodų bendrijose.

2017 metais buvo ruošiamą dokumentacija, įgyvendinti ES 2014-2020 paramos lėšomis remiamą atliekų rūšiavimo infrastruktūros plėtros projektą. Šio projekto įgyvendinimo metu planuojama Telšių mieste modernizuoti 41 atliekų surinkimo konteinerių aikštelę, įrengiant požeminius atliekų konteinerius. 2019 metais buvo vykdoma stambiųjų atliekų surinkimo aikštelių Varnių m. ir Tryškių mstl. statyba ir vykdomi viešieji pirkimai minėtų atliekų konteinerių aikštelių statybos rangovui įsigyti. Projektą numatoma įgyvendinti 2020-2021 metais.

Pagrindiniai Telšių rajono savivaldybės klientai

Telšių rajono savivaldybės pagrindiniai klientai yra rajono gyventojai, kuriems teikiamos vietos savivaldos įstatyme numatytos viešosios paslaugos. Už viešųjų paslaugų organizavimą ir administravimą yra atsakinga Savivaldybės administracija. Viešąsias paslaugas teikia savivaldybės įsteigtos įstaigos ir įmonės ar viešųjų pirkimų atrinkti paslaugų teikėjai.

Kita klientų grupė – Savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų gavėjai, t.y. fiziniai ir juridiniai asmenys, tvarkantys dokumentus statybos leidimui gauti, civilinei būklei įregistruoti, gyvenamajai vietai deklaruoti ir pan.

Pagrindiniai socialiniai-ekonominiai partneriai

Telšių rajono savivaldybė, vykdydama savo veiklą, bendradarbiauja su įvairiomis išorinėmis institucijomis: darbo birža, aukštosiomis mokyklomis, bendruomenėmis, verslo asociacijomis, religinėmis organizacijomis.

Vidinės aplinkos analizė

Finansiniai ištekliai

Telšių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano programose numatytos veiklos ir investiciniai projektai, finansuojami iš savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, savivaldybei suteiktų paskolų ir kitų lėšų.

2014–2020 metų finansavimo laikotarpiu baigti įgyvendinti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų finansuojami 9 projektai: „Apleistos teritorijos tarp Karaliaus Mindaugo gatvės ir geležinkelio Šiauliai–Klaipėda, Telšių mieste, infrastruktūros rekonstravimas“, „Telšių miesto darnaus judumo plano parengimas“, „Telšių regiono savivaldybės jungiančių turizmo trasų informacinės infrastruktūros plėtra“, „Varnių miesto viešųjų erdvių atnaujinimas“, „Ryškėnų administracinio pastato dalies, pritaikytos bendruomenės veiklai, kapitalinis remontas bei viešosios infrastruktūros sutvarkymas“, „Luokės miestelio viešosios infrastruktūros sutvarkymas, pritaikant bendruomenės poreikiams“, „Atsinaujinančių energijos išteklių pritaikymas Telšių rajono savivaldybės administraciniame pastate, siekiant sumažinti CO2 dujų susidarymą“.

Pagal 2014–2020 metų URBACT III programą įgyvendintas projektas „Karinio turto pritaikymas viešosioms erdvėms“ („MAPS – Military Assets as Public Spaces“). Pagal Europos Sąjungos miestų partnerystės su Turkija programą įgyvendintas projektas „Pažangaus miesto planas“ („A roadmap for smart city“).

2019 m. buvo vykdomi ir įgyvendinami 32 Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektai ir 4 tarptautiniai projektai.

Pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą 2019 m. buvo vykdomi ir įgyvendinami 39 projektai: „Socialinio būsto fondo plėtra Telšių rajone“, „Žemaitijos istorinio – religinio kelio sklaida e. rinkodaros priemonėmis“, „Lietuvos tarpukario (1918-1940 m.) architektūra“, „Žemaitijos regiono tradicijų sklaida e. rinkodaros priemonėmis“, „Telšių kultūros centro modernizavimas, pritaikant visuomenės poreikiams“, „Kraštovaizdžio planavimo gerinimas, vizualinio estetinio potencialo didinimas ir ekologinės būklės gerinimas Telšių mieste ir rajone“, „Telšių dumblo apdorojimo įrenginių statyba“ (pareiškėjas – UAB „Telšių vandenys“), „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstravimas Telšių mieste ir rajone“ (pareiškėjas – UAB „Telšių vandenys“), „Paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtra Telšių mieste“ (pareiškėjas – UAB „Telšių vandenys“), „Varnių miesto viešųjų erdvių atnaujinimas“, „Telšių regiono savivaldybės jungiančių turizmo trasų informacinės infrastruktūros plėtra“, „Tryškių miestelio viešųjų erdvių atnaujinimas“, „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Telšių regione“ (pareiškėjas – UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“), „Telšių miesto Pramonės

gatvės rekonstravimas“, „Pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimas Telšių mieste palei Masčio ežerą nuo Muziejaus g. iki Parko g.“, „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Telšių rajono savivaldybėje“, „Elektromobilių greitojo įkrovimo stotelės įrengimas Telšių mieste“, „Mokslo paskirties pastato, esančio Respublikos g. 28, Telšių mieste, rekonstravimas, pritaikant neformaliojo švietimo reikmėms“, „Telšių rajono Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos modernizavimas, siekiant didinti veiklos efektyvumą“, „Telšių rajono darželių infrastruktūros modernizavimas, didinant ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumą“, „Ambulatorinės sveikatos priežiūros paslaugų tuberkulioze segantiems asmenims gerinimas Telšių rajone“ (pareiškėjas – Regioninė Telšių ligoninė), „Sveikatos netolygumų mažinimas Telšių rajone, vykdant traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktiką“ (pareiškėjas – Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras), „Pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas Telšių rajone“, „Telšių rajono pirminės asmens sveikatos priežiūros įmonių infrastruktūros pagerinimas, siekiant didinti veiklos efektyvumą“ (pareiškėjas – UAB „Telšių sveikata“), „Telšių ješiboto pastato išsaugojimas, pritaikant jį edukacinėms ir kitoms veikloms“.

Pagal 2014–2020 metų kaimo plėtros programą 2019 m. buvo vykdomi ir įgyvendinami 5 projektai: „Viešvėnų kultūros centro pastato kapitalinis remontas“, „Ryškėnų administracinio pastato dalies, pritaikytos bendruomenės veiklai, kapitalinis remontas bei viešosios infrastruktūros sutvarkymas“, „Luokės miestelio viešosios infrastruktūros sutvarkymas, pritaikant bendruomenės poreikiams“, „Kaunatavos kaimo kultūros namų pastato kapitalinis remontas, pritaikant bendruomenės poreikiams“, „Dalies Žarėnų „Minijos“ pagrindinės mokyklos ūkinio pastato rekonstrukcija, įrengiant priešgaisrinės tarnybos patalpas taip pritaikant bendruomenės poreikiams“.

Pagal kaimo plėtros 2014–2020 metų LEADER programą 2019 m. vykdomas ir įgyvendinamas 1 projektas „Dalies Ubiškės mokyklos-darželio pastato patalpų kapitalinis remontas, pritaikant stacionarios stovyklos veiklai“ (pareiškėjas – Telšių r. Ubiškės mokykla – daugiaviečių centras).

Pagal Aplinkos apsaugos rėmimo programą 2019 m. buvo vykdomas ir įgyvendinamas 1 projektas „Privačių namų prijungimas prie nuotekų surinkimo infrastruktūros Telšių aglomeracijoje“.

Pagal Klimato kaitos specialiąją programą 2019 m. buvo vykdomas ir įgyvendinamas 1 projektas „Atsinaujinančių energijos išteklių pritaikymas Telšių rajono savivaldybės administraciniame pastate, siekiant sumažinti CO₂ dujų susidarymą“.

Pagal 2014–2020 metų Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programą 2019 m. buvo vykdomi ir įgyvendinami 2 projektai: „Baltijos paveldo maršrutai. Paveldo turizmo infrastruktūros plėtra pietų Baltijos teritorijoje“ („Baltic heritage routes. Development of heritage tourism infrastructure in the south Baltic area“) ir „Pietų Baltijos jaunimo grupių tinklo sukūrimas“ („South Baltic Youth Core Groups Network“).

Pagal 2014–2020 m. Interreg V-A Latvija–Lietuva programą 2019 m. buvo vykdomi ir įgyvendinami 2 projektai: „Dialogas tyloje ir tamsoje“ – naujas būdas atrasti kitokį pasaulį“ („Dialogue in the silence and in the dark“ – a new way to discover a different world“), „Gyvenimas švarioje aplinkoje – geresnė ateitis!“ („Life in clean environment - a better future!“).

Pagal Turkijos ir ES tarpusavio partnerystės veiksmų plano dotacijos schemą (TTGS) (Town Twinning Action between Turkey and the EU Grant Scheme (TTGS) 2019 m. buvo vykdomas ir įgyvendinamas 1 projektas „Pažangaus miesto planas“ („A roadmap for smart city“). Projekto pagrindiniai partneriai – Szarvas savivaldybė (Vengrija), Telšių rajono savivaldybė (Lietuva), Hitit universitetas (Turkija), Čiorum Prekybos ir pramonės rūmai (Turkija).

Pagal 2014–2020 m. INTERREG Baltijos jūros regiono programą 2019 m. buvo vykdomas ir įgyvendinamas 1 projektas „Dalyvavimas biudžeto sudaryme“ („Participatory budgeting“). Projekto partneriai yra iš Estijos, Suomijos, Latvijos, Lenkijos, Vokietijos ir Lietuvos.

Pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą 2019 metais pateiktos 4 projektų paraiškos: „Dalies Žarėnų „Minijos“ pagrindinės mokyklos ūkinio pastato rekonstrukcija, įrengiant priešgaisrinės tarnybos patalpas taip pritaikant bendruomenės poreikiams“, „Institucinės globos pertvarka Telšių rajone“, „Švietimo paslaugų kokybės gerinimas Telšių rajono savivaldybėje“ ir „Teritorijos tarp Karaliaus Mindaugo gatvės ir geležinkelio Šiauliai - Klaipėda,

Telšių mieste, pramoninės ir komercinės zonos modernizavimas, kuriant naujus ir papildomus ekonominės veiklos centrus“.

2019 metais pateiktas 1 projektinis pasiūlymas, kur projekto įgyvendinimo metu planuojama įdiegti informacinę sistemą centralizuotai vaikų priėmimo registracijai į švietimo įstaigų ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo grupes, patobulinant švietimo paslaugų teikimo būdą. Įgyvendinus numatytas priemones bus optimizuoti įstaigų darbo procesai, padidės gyventojų informavimas ir pasitenkinimas savivaldybėje teikiamomis viešosiomis švietimo paslaugomis ir asmenų aptarnavimu.

2019 metais buvo parengti 3 investiciniai projektai: VšĮ Regioninės Telšių ligoninės psichiatrijos skyriaus rekonstravimas ir lifto įrengimas adresu: Kalno g. 40, Telšiai“, „VšĮ Telšių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro pastato, esančio Klano g. 40, Telšiuose, remontas“, „Aplinkai nekenksmingų viešojo transporto priemonių Telšių miestui įsigijimas“.

Europos Sąjungos remiami investiciniai projektai turi būti bendrai finansuojami iš savivaldybės lėšų. Kadangi savivaldybės biudžeto lėšų tam nepakanka, savivaldybė lėšas bendrai finansuoti projektams skolinasi. Taip pat 2017–2019 m. su UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra sudarytos dotacijų skyrimo sutartys projektų „Varnių miesto viešųjų erdvių atnaujinimas“, „Kraštovaizdžio planavimo gerinimas, vizualinio estetinio potencialo didinimas ir ekologinės būklės gerinimas Telšių mieste ir rajone“, „Telšių kultūros centro modernizavimas, pritaikant visuomenės poreikiams“, „Paviršinių nuotekų infrastruktūros plėtra Telšių mieste“, „Tryškių miestelio viešųjų erdvių atnaujinimas“ ir „Telšių ješiboto pastato išsaugojimas, pritaikant jį edukacinėms ir kitoms veikloms“ nuosavų lėšų indėliui finansuoti. Skolinamasi ir kitoms reikmėms. 2020 m. sausio 1 d. duomenimis, savivaldybė buvo negrąžinusi 8460,5 tūkst. Eur komercinių paskolų.

Žmogiškieji ištekliai

Telšių rajono savivaldybę sudaro trys institucijos – Savivaldybės taryba (25 nariai), Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba ir Savivaldybės administracija. Viešosioms paslaugoms teikti savivaldybė yra įsteigusi biudžetines ir viešąsias įstaigas. Taip pat savivaldybė yra SĮ Telšių butų ūkio, UAB „Telšių vandenys“, UAB „Telšių šilumos tinklai“ bei UAB Telšių autobusų parko pagrindinė akcininkė.

Savivaldybės administracijos organizacinę struktūrą sudaro šie struktūriniai padaliniai bei specialistai: direktorius; direktoriaus pavaduotojas; vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas); vyriausiasis specialistas (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius), vyriausiasis specialistas (jaunimo reikalų koordinatorius), Architektūros skyrius; Buhalterinės apskaitos skyrius; Centralizuotas vidaus audito skyrius; Centralizuotas biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos skyrius; Ekonomikos ir turto valdymo skyrius; Finansų skyrius; Kaimo plėtros skyrius; Kultūros ir turizmo skyrius; Socialinės paramos ir rūpybos skyrius; Statybos ir urbanistikos skyrius: Statybos poskyris, Aplinkos ir civilinės saugos poskyris; Strateginio planavimo ir investicijų skyrius; Švietimo ir sporto skyrius; Teisės ir administravimo skyrius: Viešųjų pirkimų poskyris; Viešosios tvarkos užtikrinimo skyrius; vienuolika seniūnijų.

Savivaldybės administracijoje, 2019 m. gruodžio mėn. duomenimis, buvo patvirtinti 355 darbuotojų etatai, iš jų valstybės tarnautojų pareigybių skaičius – 135, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių užmokestį iš savivaldybės biudžeto – 220.

Vidutinis metinis bruto darbo užmokestis Telšių rajono savivaldybės administracijoje 2019 m. IV ketv. buvo 1316,82 Eur.

Darbuotojų kaita Savivaldybės administracijoje nėra maža, tam įtakos turi savivaldybei naujai priskiriamų funkcijų skaičius (dėl to priimama naujų darbuotojų). Išsamesni duomenys pateikiami 3 lentelėje.

3 lentelė. Duomenys apie Telšių rajono savivaldybės administracijos darbuotojų (valstybės tarnautojų ir dirbančių pagal darbo sutartis) kaitą

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
1.	Atleistų darbuotojų	39	48	125	65	57	31	28	42	54	46	73	74

	skaičius												
2.	Priimtų į darbą darbuotojų skaičius	68	57	101	69	55	34	45	72	67	82	65	71

Šaltinis – Telšių rajono savivaldybės administracija

Savivaldybės administracijos darbuotojai nuolat dalyvauja kvalifikacijos kėlimo kursuose. Iš 4 lentelės pateiktų duomenų matyti, kad dažniau kvalifikacijos kėlimo kursuose dalyvavauja darbuotojai, priklausantys valstybės tarnautojų grupei. Tai lemia teisės aktuose nustatytas reikalavimas valstybės tarnautojams baigti įvadinio mokymo ir kitus privalomus kursus.

4 lentelė. Kvalifikaciją kėlusius Telšių rajono savivaldybės administracijos darbuotojų skaičius

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
1.	Valstybės tarnautojų, dalyvavusių mokymuose ir gavusių pažymėjimus, skaičius	84	96	80	82	64	80	120	118	98	95	85
2.	Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, dalyvavusių mokymuose ir gavusių pažymėjimus, skaičius	34	35	19	21	16	30	25	21	24	5	22

Šaltinis – Telšių rajono savivaldybės administracija

Materialiniai ištekliai

2020 m. sausio 1 d. duomenimis, Telšių rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausė 1706 nekilnojamojo turto objektai. Kiekvienais metais skiriama lėšų savivaldybės turto įregistravimo nekilnojamojo turto kadastrė ir registre procedūroms atlikti, rekonstruotų patalpų kadastrinių matavimų byloms parengti, joms patikslinti.

5 lentelė. Telšių rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto sąrašas

	Vienetai	Kvadratiniai metrai	Ilgio metrai
Negyvenamieji pastatai ir statiniai seniūnijose	473	93599,64	
Negyvenamieji pastatai ir statiniai Telšių mieste	232	135668,16	
Vandentiekis	353	10481,80	21220,68
Elektros linijos	9		1597
Gatvės	333	78481,64	126947,77
Gyvenamieji butai, patalpos	380	17284,16	
Užtvankos	6		947,00
Parduodami aukcione objektai	21	6074,06	
Lietaus nuotekų tinklai	60		19863,11
Iš viso:	1867	341589,46	170575,56

Šaltinis – Telšių rajono savivaldybės administracija

Savivaldybės misija:

Kokybiškai ir operatyviai teikti administracines paslaugas, skaidriai organizuoti gyventojų poreikius atitinkančių viešųjų paslaugų teikimą ir siekti, kad Telšių rajonas būtų patrauklus gyventojams, turizmui ir verslui.

Strateginiai tikslai ir efekto kriterijai:

Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
01	Didinti rajono ekonominį konkurencingumą
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos:	
Kodas	Programos pavadinimas
01	Savivaldybės valdymo programa
05	Ekonomikos ir verslo skatinimo programa
Efekto kriterijai:	
E-01-01 Nedarbo lygis (pokytis lyginant su praėjusiais metais)	
Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
02	Kurti rajone socialiai saugią aplinką
Kodas	Programos pavadinimas
01	Savivaldybės valdymo programa
04	Išsilavinusios bendruomenės ugdymo(-si) programa
06	Kultūros ir sporto politikos įgyvendinimo programa
07	Socialinės paramos įgyvendinimo programa
Efekto kriterijai:	
E-02-01 Gyventojų, kurie gyvenamojoje teritorijoje jaučiasi socialiai saugūs, dalis (proc.)	
Kodas	Strateginio tikslo pavadinimas
03	Gerinti gyvenimo kokybę rajone kuriant sveiką, fiziškai saugią ir švarią aplinką
Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdomos programos:	
Kodas	Programos pavadinimas
01	Savivaldybės valdymo programa
02	Saugios aplinkos užtikrinimo programa
03	Sveikatos priežiūros programa
Efekto kriterijai:	
E-03-01 Gyventojų skaičiaus rajono teritorijoje pokytis procentais;	
E-03-02 Vidutinė būsimąjo gyvenimo trukmė metais.	

Strateginio veiklos plano priedai

- 1.1. priedas. Savivaldybės valdymo programos aprašymas.
- 1.2. priedas. Saugios aplinkos užtikrinimo programos aprašymas.
- 1.3. priedas. Sveikatos priežiūros programos aprašymas.
- 1.4. priedas. Išsilavinusios bendruomenės ugdymo(-si) programos aprašymas.
- 1.5. priedas. Ekonomikos ir verslo skatinimo programos aprašymas.
- 1.6. priedas. Kultūros ir sporto politikos įgyvendinimo programos aprašymas.
- 1.7. priedas. Socialinės paramos įgyvendinimo programos aprašymas.
- 2.1. priedas. Telšių rajono savivaldybės Savivaldybės valdymo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
- 2.2. priedas. Telšių rajono savivaldybės Saugios aplinkos užtikrinimo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
- 2.3. priedas. Telšių rajono savivaldybės Sveikatos priežiūros programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
- 2.4. priedas. Telšių rajono savivaldybės Išsilavinusios bendruomenės ugdymo(-si) programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
- 2.5. priedas. Telšių rajono savivaldybės Ekonomikos ir verslo skatinimo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
- 2.6. priedas. Telšių rajono savivaldybės Kultūros ir sporto politikos įgyvendinimo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
- 2.7. priedas. Telšių rajono savivaldybės Socialinės paramos įgyvendinimo programos tikslų, uždavinių, priemonių ir išlaidų suvestinė.
3. priedas. Telšių rajono savivaldybės 2019-2022 metų strateginio veiklos plano rezultato ir produkto vertinimo kriterijų suvestinė.

Priedų pakeitimai:

02-27_041 1.3 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-194](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-01, i. k. 2020-14716

02-27_041 2.1 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025

Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

02-27_041 2.2 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-194](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-01, i. k. 2020-14716

Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025

Nr. [T1-379](#), 2020-11-26, paskelbta TAR 2020-11-30, i. k. 2020-25600

Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

02-27_041 2.3 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025

Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

02-27_041 2.4 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-105](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-05, i. k. 2020-09494
 Nr. [T1-194](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-01, i. k. 2020-14716
 Nr. [T1-247](#), 2020-08-27, paskelbta TAR 2020-08-31, i. k. 2020-18259
 Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025
 Nr. [T1-379](#), 2020-11-26, paskelbta TAR 2020-11-30, i. k. 2020-25600
 Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

02-27_041 2.5 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025
 Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

02-27_041 2.6 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-105](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-05, i. k. 2020-09494
 Nr. [T1-194](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-01, i. k. 2020-14716
 Nr. [T1-379](#), 2020-11-26, paskelbta TAR 2020-11-30, i. k. 2020-25600
 Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

02-27_041 2.7 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [T1-247](#), 2020-08-27, paskelbta TAR 2020-08-31, i. k. 2020-18259
 Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025
 Nr. [T1-379](#), 2020-11-26, paskelbta TAR 2020-11-30, i. k. 2020-25600
 Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

Pakeitimai:

1.

Telšių rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T1-105](#), 2020-04-30, paskelbta TAR 2020-05-05, i. k. 2020-09494

Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T1-41 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Telšių rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T1-194](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-01, i. k. 2020-14716

Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T1-41 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Telšių rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T1-247](#), 2020-08-27, paskelbta TAR 2020-08-31, i. k. 2020-18259

Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T1-41 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Telšių rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T1-305](#), 2020-09-24, paskelbta TAR 2020-09-28, i. k. 2020-20025

Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T1-41 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Telšių rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T1-379](#), 2020-11-26, paskelbta TAR 2020-11-30, i. k. 2020-25600

Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T1-41 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Telšių rajono savivaldybės taryba, Sprendimas

Nr. [T1-443](#), 2020-12-29, paskelbta TAR 2020-12-30, i. k. 2020-29200

Dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. T1-41 „Dėl Telšių rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo